

Det ejendommelige ved Majorater er, at en Formue er bestemt til at skulle tilfalde en gennem flere Slægtled fortsat Familie — hvoraf følger, at den til enhver Tid værende Besidder af et Majorat er udelukket fra at foretage forskellige Dispositioner, som en Ejer ifølge den almindelige Lovgivning er berettiget til at foretage. Kontrollens væsentlige Formaal bestaar i at varetage de successionsberettigedes Interesser ved at paase, at Majoratsformuen bevares. For flere af Lenenes Vedkommende kommer hertil, at de, naar den successionsberettigede Slægt uddør, tilfalder Staten.

For saa vidt der i Erektionsbrevene og Bevillingerne er optaget Regler, som af Samfundshensyn paalægger Majoraterne særlige Forpligtelser overfor Godsets Jordbrugere og med Hensyn til Godsets Administration i det hele, paases Overholdelsen af disse Regler ogsaa af Lenskontrollen.

Indenfor den ved Lov Nr. 32 af 5. Marts 1909 nedsatte Kommission til Udarbejdelse af Lovforslag bl. a. til Lens, Stamhuses og Fideikommisgodsers Overgang til fri Ejendom har der hersket Enighed om at foreslaa, at Udgiften ved den af Justitsministeriet udøvede Kontrol med Len, Stamhuse, Fideikommisgodser og Fideikommiskapitaler fremtidig bør bæres af samtlige de paagældende Majorater i Forhold til Godsernes Værdi og Kapitalernes Størrelse. Forslag herom findes i de af Kommissionens Medlemmer udarbejdede 6 Lovforslag, der findes optrykte i den af Kommissionen afgivne Betænkning under Bilag 17, Forslag A, § 11, Bilag 18, Forslag B, § 19, Bilag 19, Forslag C, § 15, Bilag 20, Forslag D, § 22, Bilag 21, Forslag E, § 27, og Bilag 22, Forslag F, § 30.

Hvad Kommissionen saaledes enstemmigt har foreslaaet, kan Justitsministeriet fuldt ud tiltræde. Majoraterne tjene — i alt Fald direkte — kun et meget begrænset Antal Samfundsborgeres Interesser. Derfor skønnes det rimeligt, at kun Majorats-Nyderne og ikke andre Borgere skal bære de med Kontrollen af Majoraterne forbundne Omkostninger. Lignende Regler er ogsaa gennemført paa andre Omraader ved den senere Lovgivning. Det er saaledes ved Loven om Livsforsikringsvirksomhed Nr. 72 af 29. Marts 1904 paalagt samtlige danske og her i Landet tilladte udenlandske Livsforsikringselskaber at udrede en nærmere bestemt aarlig Afgift, samtidig med at Loven indfører et Forsikringsraad, der skal føre Tilsyn med Livsforsik-

ningsanstalterne, og ved Lov Nr. 45 af 5. Marts 1912 om Dækning af Udgifterne ved Sparekassetilsynet er det paalagt samtlige under Sparekasseinspektørens Tilsyn staaende Instituter, der beskæftiger sig med Sparekassevirksomhed, at betale et nærmere bestemt Beløb til Dækning af Udgifterne ved Sparekassetilsynet.

Paa Grundlag af Betragtninger som de foranførte er nærværende Lovforslag udarbejdet. Til Lenskontrollen vil for Tiden være at henlægge hele den almindelige løbende Kontrol med Len, Stamhuse og Fideikommisgodser samt de for disse nu eller i Fremtiden substituerede Fideikommiskapitaler og Pengefideikommisser og Ordningen af og Tilsynet med Lensarkivet, saaledes at Chefen afgør disse Sager paa eget Ansvar. Derimod bør alle Sager f. Eks. om Fordeling paa Majoraterne af den i § 2 nævnte Afgift, om Laan af Fideikommiskapitalen samt Spørgsmaal om Succession og om et Majorat bør sættes under Administration forelægges for Justitsministeriet, hvilket for en Del af disse Sagers Vedkommende er en nødvendig Følge af, at kgl. Resolution i disse Tilfælde skal erhverves.

Den nærmere Afgrænsning af Chefens Kompetence i Forhold til Centraladministrationen m. v. synes naturligt at burde bestemmes ved kgl. Anordning.

En eventuel Lov om Lens, Stamhuses og Fideikommisgodsers Overgang til fri Ejendom vil henlægge visse nye Opgaver til Lenskontoret, men disse ville dog efter Justitsministeriets Formening ikke bevirke saadanne principielle Ændringer i Kontrollens Omfang eller Art, at der af Hensyn hertil vil være tilstrækkelig Grund til at udsætte Lenskontrollens Omordning, indtil en Lov som den nævnte maatte komme til at foreligge.

Efter foreliggende Erfaringer maa det efter Justitsministeriets Formening anses nødvendigt, at der under Lenskontrollen ansættes følgende kgl. udnævnte Embedsmænd:

1 Chef, hvem der naturligt vil være at tillægge den i 1817 indførte Benævnelse, Lenssekretær,

1 Kontorchef og

1 Fuldmægtig.

Desuden vil der være at ansætte det fornødne Antal Assistenters, Kopisters og 1 Bud.

Kontorchefen bør have Indsigt i Godsadministration og Landvæsen. Han skal kunne varetage de fornødne Administrations- og Inspektionsforretninger samt være